

EHITUSTÖÖLISTE TÖÖTASU SÜSTEEMID

PÕHINÕUDED

- **ARVUTUSSKEEM** PEAB OLEMA MAKSIMAALSELT **LIHTNE**
- TASUSTAMISE ALUSEKS PEA SOOVITATAVALT OLEMA **TÖÖAEG**(TUNNID) JA SELLE **KASUTAMINE**
- TASUSTATAV **TÖÖÜLESANNE** TULEB SELGITADA **ENNE TÖÖGA ALUSTAMIST**
- KUI TÄIDETAKSE TÖÖÜLESANNE TÄPSELT JA KORREKTSELT, PEAB OLEMA **PÕHITASU** TAGATUD
- PREEMIA MAKSMINE PEAB OLEMA MAKSIMAALSELT **OPERATIIVNE**
- JUBA VÄLJATEENITUD (LUBATUD) **PREEMIAT EI TOHI VÄHENDADA** (KAALUTLUSEL – LIIGA SUUR!)
- TASUSTAMINE **EI TOHI OLLA EBASOODUS** SIIS, KUI TEGEMIST ON TÖÖLISEST MITTESÕLTUVATE TÖÖSEISAKUTEGA
- PREMIAALSÜSTEEM PEAB OLEMA **ISETASUV** (ALUSEKS SEE SÄÄST, MIDA TÖÖLINE TÖÖANDJALE ANNAB)

TASUSTAMISEL ILMNEVAD PIIRANGUD – VABA-TURU OLEMATUS!

- TÖÖMAHTUDE KOONDID TOOVAD VÄLJA PALGAKULUD
- KOGEMUSTEL PÕHINEVAD PIIRID
- PIIRANGUD SEOSSES TÖÖ NORMIMISEGA

TÜKITASU

- AJALOOLISELT VANIM TÖÖ TASUSTAMISE VIIS
- HAKATI PÕHJALIKULT UURIMA TOOTMISE KORRALDAMISEL TEHASES (19. SAJANDI TEINE POOL)
- **LIHTNE VORM** – tükitasu aluseks on kindel rahasumma (hinne, hind), mis tasutakse töölisele tööülesande kvaliteetse täitmise eest, arvestata ajakulu, mis töölisel kulub ettenähtud tulemuseni jõudmiseks

EELISED

- TÖÖLISE TÖÖTASU ON **OTSESES SÕLTUVUSES TULEMUSEST** (TOODANGU HULGAST) MOTIVEERIDES TÖÖLIST SAAVUTAMA MAKSIMAALSET TOODANGU HULKA
- TÖÖTASU ARVUTARNISE PÕHIMÕTE ON LIHTNE – PRIMITIIVNE, **ARUSAADAV KA KVALIFITSEERIMATA TÖÖLISELE**
- TASUSTAMISE ALUSEKS OLEV **RESULTAAT** ON (ÜLDJUHUL) **VISUAALSELT JÄLGITAV** (MÕÕDETAV, KAALUTAV, LOENDATAV)
 - ENNE TÖÖ ALGUST TULEB TÄPSELT FIKSEERIDA KÕIK **KVALITEEDI KRITEERIUMID** (MÕÕTMISE TÄPSUS, TOLERANTSID)
 - TÖÖANDJA PEAB TÖÖLISELE **TAGAMA VÕIMALUSE TÖÖTADA** SELLISE TÄPSUSEGA
- TOODANGU KULUDES ON **TÖÖTASU SUURUS TOOTEÜHIKULE PÜSIV**
 - TOOTJA (TÖÖANDJA) **SAAB SÄILITADA STABIILSE HINNA** NING SELLEST TULENEVALT KAVANDADA TEGEVUST

PUUDUSED

- ORIENTEERITUS **VAID LÕPPTOODANGU MAHULE** VÕIB TEKITADA TÖÖLISES SOOVI ANDA MAKSIMAALSELT TOODANGUT, MITTE TAGADA JA PIDEVALT PARENDADA TEHTAVA **KVALITEETI**
 - TÖÖLISE HUVI – **TÄITA VAID TINGIMUSED**, MIS ON ALUSEKS TÖÖTASU MAKSMISELE
- KUNA TOODANGU VALMISTAMISEKS KULUTATAVAT **AEGA POLE TÖÖANDJA PIIRANUD** (AEGA VÕIB PIIRATA VAID TÖÖLISE ISIKLIK HUVI), POLE TÖÖANDJALE TAGATUD KA VAJALIKU TOODANGU VALMIMINE TEMALE SOBIVA AJA JOOKSUL
- IGA MUUDATUS KEHTIVATES LÕPPTOODANGU EEST TASUMISE PÕHIMÕTETES VÕIB KAASA TUUA TÖÖLISE SELLE **KÄITUMISE**, MIS **EI VASTA TÖÖANDJA HUVIDELE**:
 - **TOOTEÜHIKU HINNA ALANDAMISEL**
 - TÖÖLINE EI SAA ENAM SAMASUGUST TASU KUI VAREM – TÖÖLISE TOOTLIKUS EI KASVA HÜPPELISELT
 - TÖÖLINE MUUTUB PASSIIVSEKS - TEMA MOTIVATSIOON TEHA KVALITEETSET TÖÖD, LANGEB
 - VARASEMA TÖÖTASU SÄILUMINE ON VÄHEMALT ESIALGU EBAREAALNE
 - **TOOTEÜHIKU HINNA TÕSTMISEL**
 - TÖÖLISE TÖÖTASU TÕUSEB HÜPPELISELT, MIS POLE SEOTUD VASTAVA PINGUTUSEGA
 - TEKIB OLUKORD, KUS TÖÖLISE TOOTLIKKUS VÕIB ISEGI VÄHENEDA
 - TÖÖLINE VÕIB SEL JUHUL ENAM VÄÄRTUSTADA OMA VABA AEGA NING SELLE KASUTAMIST

AJATASU

- SEONDUB MUUTUSTEGA TÖÖ ISELOOMUS
- TÖÖÜLESANNE MUUTUB KOMPLEKSSEMAKS
- TULEMUSLIKKUST ON TÖÖANDJA POOLT RASKEM HINNATA
- SUURENEB TEHNOLOOGIA (MASINATE) KASUTAMINE – TEKIB VAJADUS PIDEVAKS VALMISOLEKUKS SEKKUDA PROTSESSI (JUHTIDA?!)
- **LIHTNE VORM** – töölise palga aluseks on tööolnud aeg; sel ajal tuleb teadlikult täita ametijuhendis esitatud kohustusi
 - ei pea sisaldama füüsilist tööd ega ka mõõdetavat tulemust

EELISED

- TÖÖTASU MÄÄRAMISE ALUSED ON **SELGED JA ARUSAADAVAD**, TÖÖTASU ON LIHTNE ARVUTADA
- **AJAKULU** MÄÄRAMINE ON ÜHESELT ARUSAADAV KÕIGILE; **AJAARVESTUS** ON TOOTMISE KORRALDAMISEL LOOMULIK SEONDUDES KÜSIMUSEGA – **MILLAL TÖÖ LÕPETATAKSE?**
- **AJAARVESTUSE** KORRALDUS ON SUHTELISELT LIHTNE, SELLEGA KAASNEB **VÄHE KIRJATÖÖD** NING KULUTUSI
- ETTEANTUD TÖÖAJA JOOKSUL ON TÖÖANDJAL **VÕIMALIK KASUTADA TÖÖJÕUDU PAINDLIKULT**
 - EELDATAVALT KA EFEKTIIVSEMALT KUI VAID KONKREETSE ÜLESANDE TÄITMISEL
 - AMETIJUHENDILE SAAB LISADA TÄIENDAVAIK TÖÖKOHUSTUSI VÕI ANDA TÄPSUSTAVAIK TÖÖKORRALDUSI

PUUDUSED

- KUNA TÖÖLISEL POLE TÖÖÜLESANDE TÄITMISEL AJAPIIRANGUT, SIIS SEE PALGASÜSTEEM **EI MOTIVEERI TEDA AEGA EFEKTIIVSELT KASUTAMA**
- SÜSTEEM EELDAB **MAHUKAT BÜROKRAATIAT**
 - KIRJELDADA TÖÖLISE TÖÖÜLESANDED NING KÕIK VÕIMALIKUD ERIJUHTUMID
 - ERIJUHTUMID SEONDUVAD AJAKULU/-KAO EEST VASTUTAMISEGA
- SÜSTEEMI JUURUTAMINE EELDAB PIDEVA **JÄRELEVALVESÜSTEEMI OLEMASOLU**, KOOS SELLEGA KA KULUTUSI SELLELE
 - FIKSEERIDA TULEB AJAKULU (VÕIB MAKSIMAALSELT AUTOMATISEERIDA) JA HINNATA TÖÖLISE TEGEVUST
- SELLINE PALGASÜSTEEM VÕIB LUUA OLUKORRA, KUS TÖÖST **KÕRVALEHOIDJAD SAAVAD SAMASUGUST TASU** KUI KOHusetundlikud TÖÖLISED – EBAEFEKTIIVSELT JUURUTATUD SÜSTEEM **DEMORALISEERIB TÖÖLISI**
- KUNA TÖÖÜLESANNETE JAOKS POLE MÄÄRATUD AJAKULUNORME, **PUUDUB TÖÖMAHT** PRIMAARSE **RESULTATIIVSUSE NÄITAJANA**, SIIS ON TÖÖANDJAL RASKE SEOSTADA EELARVET TEGELIKU AJAKULUGA NING TAGADA TÖÖ TÄITMINE TÄHTAJAKS
 - EELARVEARVUTUSTE ALUSEKS ON KESKMINE EELDATAV AJAKULU TOODANGUÜHIKULE

PREMIAALSÜSTEEM

EI SOBI, KUI ...

- HILINEVAD TÖÖLISTELE ANTAVAD JUHISED
- TÖÖVAHENDID POLE ÕIGEL AJAL ÕIGES KOHAS
- TÖÖ TEGEMINE VIIBIB TÖÖLISEST SÕLTUMATULT

NEED ON ORGANISATSIOONILISED PÕHJUSED ...MIS ON ÜLDJUHUL KÕRVALDATAVAD?!

SÜSTEEM SOBIB, KUI ...

- SOOVITAKSE TÖÖTASUGA MOTIVEERIDA KIIREMALE TÖÖ TEGEMISELE
- TÖÖANDJA SOOVIB VÄHENDADA KULUTUSI TOODANGUÜHIKULE
- TÖÖANDJAL ON OLULINE TÖÖ VALMIMINE TÄHTAJAKS
- SOOVITAKSE MOBILISEERIDA JUST TÖÖLIST ISE JÄRELEVALVET KORRALDAMA

NEED ON MAKSUMUSE JA AJAGA SEOTUD ASPEKTID... MIS ON ALATI MÄÄRAVAD!

SÜSTEEMI KRIITIKA

KIIRE TÖÖ TEGEMINE TOOB KAASA KVALITEEDI LANGUSE

KUI TASUSTAMISE JA PREMEERIMISE (ERGUTAMISE) SÜSTEEM ON 'PUHAS' JA 'TÖÖTAB'

- TÖÖANDJA TULU ON SELLES, ET VÄHEM TULEB KONTROLLIDA
- TÖÖLISED ISE ON HUVITATUD KIIREST JA KVALITEETSEST TULEMUSEST
- JÄRELEVAATAJAJAID SAAB KASUTADA KAVANDAMISEL-KORRALDAMISEL
- VÕIMALIK TAGADA TÖÖLISE SISSETULEKUID, MUUTMATA TOODANGUÜHIKU MAKSUMUST